

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudců JUDr. Brigity Chrástilové, JUDr. Karla Šimky, JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Ludmily Valentové v právní věci žalobce: **N. I.**, zastoupeného Mgr. Faridem Alizeyem, advokátem, se sídlem Masná 8, Ostrava - Moravská Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, poštovní příhrádka 21/OAM, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 10. 2006, č. j. OAM - 1194/VL - 20 - 04 - 2006, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 30. 8. 2007, č. j. 64 Az 122/2006 - 21,

takto:

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl včasnou kasační stížností shora označený rozsudek krajského soudu, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 10. 2006, č. j. OAM - 1194/VL - 20 - 04 - 2006, kterým mu nebyla udělena mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13 a § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), s tím, že nebyly shledány důvody ani pro udělení azylu, ani doplňkové ochrany dle téhož zákona. O náhradě nákladů bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá na jejich náhradu právo.

Ve značně nekonkrétní kasační stížnosti uvádí stěžovatel jako důvody, že se krajský soud nevypořádal se všemi skutečnostmi uplatněnými v řízení a nesprávně posoudil právní otázky. Správní orgán v řízení nezjistil přesně a úplně skutečný stav věci, ani neuvedl, které skutečnosti byly podkladem jeho rozhodnutí a jakými úvahami byl veden při svém rozhodování. S namítaným nesprávným procesním postupem se nevypořádal ani krajský soud, když pouze popsal zprávu Ministerstva zahraničních věcí ČR z ledna 2005 a zprávu Ministerstva zahraničí USA z 8. 3. 2006. Z jakých důvodů byla zamítnuta žaloba však nic konkrétního neuvádí. V dané věci však bez řádného přezkumu nelze konstatovat, že správní orgán postupoval v souladu se správním řádem. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu přitom není povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí, přičemž stěžovatel má za to, že své problémy popsal dost věrohodně. Správní orgán rovněž nezjistil přesně a úplně skutečný stav věci a neposoudil řádně naplnění neurčitěho pojmu strach z pronásledování dle ustanovení § 12 odst. 2 zákona o azylu. Dále soud nezkoumal důvody pro udělení azylu ve vztahu k ust. § 2

odst. 1 písm. a) zákona o azylu, které stěžovatel v řízení tvrdil, když se nevypořádal se skutečností, zda je Makedonie státem, který splňuje podmínky definice bezpečné země původu. Soud se nevypořádal ani s definicí pronásledování tak, jak je uvedena v § 2 odst. 6 (správně má být § 2 odst. 7: poznámka NSS) zákona o azylu. V reakci na vyjádření žalovaného ještě stěžovatel připojil repliku: Správní orgán vyvodil chybným logickým úsudkem z důkazního materiálu závěry, jež z něho nevyplývají. Stěžovatel je nadále přesvědčen, že splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 zákona o azylu, nebo přinejmenším pro udělení doplňkové ochrany, popř. humanitárního azylu. Krajský soud otázku humanitárního azylu úplně ignoroval. Stěžovatel ještě dodává, že se svými problémy nešel na policii, neboť policie byla podřízena straně PDSH. Strana BDI mu radila, že své problémy nemá nikde hlásit. Je ještě třeba dodat, že vlastním azylovým důvodem byla skutečnost, že při volbách v roce 2006 pomáhal albánské politické straně BDI získávat voliče podplácením a neznámé osoby – údajně příslušníci opoziční strany PDSH (kteří se po volbách stali členy koaliční vlády) - jej přišli - v době jeho nepřítomnosti - hledat doma. Z toho vznikla u stěžovatele obava z pronásledování ve vlasti. Současně s podáním kasační stížnosti stěžovatel požádal o přiznání odkladného účinku.

Krajský soud v Ostravě po podání kasační stížnosti proti předmětnému rozsudku postupoval ve smyslu § 108 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), a předložil kasační stížnost s příslušnými spisy Nejvyššímu správnímu soudu.

Kasační stížnost podal účastník řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatel v ní alespoň okrajově uplatňuje přípustný důvod ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. Kasační stížnost je tedy přípustná.

Po konstatování přípustnosti se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem, jehož výklad provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39 (www.nssoud.cz). O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:

- 1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*
- 2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně.* Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.
- 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.
- 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.*

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:

a) Krajský soud ve svém rozhodnutí *nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu* a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.

b) Krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě v mezích důvodů uplatněných v kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že jsou dány výše specifikované podmínky pro odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost.

Po posouzení předložené kasační stížnosti z hlediska výše naznačených kritérií musí Nejvyšší správní soud ve vztahu k celé řadě kasačních námitek, kterými je namítána řada neurčitých věcných a procesních pochybení správního orgánu i soudu, nejprve konstatovat, že jsou zcela obecné a nekonkrétní a chybí zde nezbytná náležitost: osvětlení konkrétních důvodů kasační stížnosti v tomto bodě kasační stížnosti a uvedení konkrétní nezákonnosti, které se měly orgány dopustit. V této souvislosti je nutno poukázat na rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 - 58, podle kterého je stěžovatel povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán, popř. soud vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami a s konkrétní vazbou na relevantní části spisového materiálu. To se týká zejména námitek, že správní orgán v řízení nezjistil přesně a úplně skutečný stav věci, ani neuvedl, které skutečnosti byly podkladem jeho rozhodnutí a jakými úvahami byl veden při svém rozhodování, s tím, že vyvodil chybným logickým úsudkem z důkazního materiálu závěry, jež z něho nevyplývají, přičemž s namítaným nesprávným procesním postupem se nevypořádal ani krajský soud. V daném případě není vůbec zřejmé, která konkrétní skutková zjištění jsou nesprávná, či absentují, které důkazy či podklady nebyly uvedeny jako podklady pro rozhodnutí, nebo je správní orgán měl opatřit, ani není zřejmé, jaké údajné nepodložené závěry či chybné logické úsudky správního orgánu má stěžovatel na mysli. Takové nekonkrétní námitky jsou potom vyloučeny z přezkumu. Jak vyplývá i z výše citovaného rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu, takové námitky nelze věcně přezkoumat. Podobnou situací, jako je daný případ, se tedy Nejvyšší správní soud zabýval dostatečně již ve své předchozí judikatuře.

Dále stěžovatel uplatňuje celou řadu skutečností, které nebyly součástí žaloby. Žaloba, která byla podána velmi všeobecným a povšechným způsobem, obsahovala pouze strohé tvrzení o přesvědčení žalobce, že byly naplněny důvody pro udělení azylu, popř. alespoň pro vztážení překážky vycestování. Po stránce argumentační žalobce pouze odkázal na spisový materiál a zopakoval v krátkosti svůj příběh (tedy azylové důvody uvedené ve správním řízení). Naprostou většinu kasačních důvodů uvádí však stěžovatel nově teprve v kasační stížnosti – nebyly součástí žaloby. K tomu lze uvést následující: Rovněž otázkou opožděně uplatněných žalobních důvodů se Nejvyšší správní soud vnitřně jednotně a nerozporně zabýval v řadě svých předchozích rozsudků. Je možné odkázat např. na rozsudek sp. zn. 4 Azs 330/2005. Naprostá většina kasační argumentace dále nebyla stěžovatelem uplatněna v řízení o žalobě. Takové námitky jsou pak nepřijatelné podle § 104 odst. 4 s. ř. s. a nemohou být věcně projednány.

Za těchto okolností zůstává relevantní prakticky pouze námitka nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku. Je sice obtížné v kasační stížnosti vůbec jakkoli účinně namítat, že např. „soud nezkoumal důvody pro udělení azylu ve vztahu k ust. § 2 odst. 1 písm. a) zákona

o azylu, neboť se nevypořádal se skutečností, zda je Makedonie státem, který splňuje podmínky definice bezpečné země původu“, když tyto skutečnosti, ani právní důvody v řízení před soudem vůbec neuplatnil. I nad rámec toho musí Nejvyšší správní soud konstatovat, že touto otázkou se krajský soud zabýval velmi pečlivě. Krajský soud podrobně (v rozsahu 2 stran) popsal zjištěný stav v zemi původu a neshledal důvod k zásahu do rozhodnutí žalovaného. Rovněž otázce neudělení humanitárního azylu se krajský soud řádně věnoval, a to na str.4 - 5 napadeného rozsudku. Ve vztahu k námitce nepřezkoumatelnosti rozhodnutí pro nedostatek důvodů ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. tak Nejvyšší správní soud pochybení krajského soudu nezjistil a odkazuje rovněž na množství judikatury k tématu tvrzené nepřezkoumatelnosti (za všechny např. rozsudek NSS ze dne 21. 2. 2007, č. j. 8 Azs 45/2006 - 57, nebo rozsudek NSS ze dne 27. 5. 2005, č. j. 5 Azs 362/2004 - 56). Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. č. 133/2004 Sb. NSS), založena na nedostatku důvodů skutkových, nikoliv na dílčích nedostatcích odůvodnění soudního rozhodnutí. Z rozsudku soudu, napadeného kasační stížností, je zřejmé, že se správní orgán v rozhodnutí (a následně i soud ve svém rozsudku) řádně zabýval námitkami stěžovatele a své rozhodnutí řádně odůvodnil. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí žalovaného je dostatečně srozumitelným a přesvědčivým způsobem odůvodněno, pro stěžovatele z něj zcela jasně vyplývá, z jakých skutečností správní orgán a následně i soud vycházel a jakými právními úvahami se při rozhodování řídil.

Nejvyšší správní soud - za výše uvedených okolností nad rámec nezbytného - ve vztahu k důvodům, pro které se stěžovatel domáhá udělení azylu (při volbách v roce 2006 pomáhal albánské politické straně BDI získávat voliče podplácením a příslušníci opoziční strany PDSH jej přišli - v době jeho nepřítomnosti - hledat doma, z čehož vznikla u stěžovatele obava z pronásledování) dodává ještě následující:

Poskytnutí azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území ČR, tak jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR. Azyl je výjimečný institut konstruovaný za účelem poskytnutí ochrany tomu, kdo z důvodů v zákoně stanovených pocítuje oprávněnou obavu z pronásledování ve státě, jehož je občanem. Azyl jako právní institut není (a nikdy nebyl) univerzálním nástrojem pro poskytnutí ochrany před bezprávím, postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel (srov. sp. zn. IV. ÚS 12/04). Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána. Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené, třebaže i další případy vážného porušování ostatních lidských práv jsou natolik závažné, že by na ně taktéž bylo možno nahlížet jako na pronásledování.

Dle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Za pronásledování se pro účely tohoto zákona považuje závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna státními orgány, stranami nebo organizacemi ovládajícími stát nebo podstatnou část jeho území ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství. Za pronásledování se považuje i jednání soukromých osob podle věty první, pokud lze

prokázat, že stát, strany nebo organizace, včetně mezinárodních organizací, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním (§ 2 odst. 7 zákona o azylu). První důvod k udělení azylu zaštituje ty, kdo jsou pronásledováni za uplatňování politických práv a svobod. To není stěžovatelův případ (neměl být vyhledán údajnou stranou PDSH z důvodu členství ve straně BDI, ale v důsledku podplácení voličů: pronásledování členů BDI za jejich politickou činnost, nebylo v řízení prokázáno). Nejvyšší správní soud nepřisvědčil v publikované judikatuře ani „závažnější“ situaci: „Skutečnost, že žadatel o udělení azylu tvrdí, že byl ve svém domovském státě pronásledován za krátkodobou protirežimní publikační činnost, není sama o sobě důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., jestliže není doložena důkazy o tom, že žalobce byl za takové uplatňování politických práv pronásledován“ (právní věta publikovaná ve Sbírce rozhodnutí NSS č. 642/2005). Pro udělení azylu ze druhého výše uvedeného důvodu je třeba, aby u žadatele o azyl byly naplněny dvě základní podmínky. První podmínkou je odůvodněný strach z pronásledování. Druhou podmínkou, kterou zákon o azylu vyžaduje, je některý z vyjmenovaných důvodů pronásledování. Druhá podmínka v daném případě evidentně splněna není. Potíže s neznámými osobami v domovském státě za těchto okolností nemohou být relevantním azylovým důvodem. Odůvodněným strachem z pronásledování by pak vůbec pojmově mohlo být uvažováno, pokud by orgány domovského státu, u nichž by se žadatel skutečně domáhal poskytnutí ochrany, nebyly schopny ochranu před takovým jednáním poskytnout. Na orgány domovského státu se však žadatel vůbec neobrátil. Pouhá nedůvěra občana ve státní instituce, zdůvodňovaná tvrzením, že nejsou schopny jej ochránit proti kriminálním živlům, nelze podřadit důvodům pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 7/2004 - 37). Smyslem práva azylu je poskytnout žadateli ochranu. Nejde však o ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu; nárok na udělení azylu vzniká jen z důvodů vypočtených v § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Na žadatele se v tomto případě nevztahuje ani doplňková ochrana. Nejvyšší správní soud ve smyslu výše uvedeného odkazuje na řadu svých rozhodnutí, v nichž se zabýval aplikací uvedených ustanovení zákona o azylu, a to např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze 6. 11. 2003, č. j. 6 Azs 12/2003 - 49, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 5/2003 - 51, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 2. 2004, č. j. 3 Azs 1/2004 - 68, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 7/2004 - 37.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na námitky podávané v kasační stížnosti a krajský soud se prima facie v napadeném rozsudku neodchyluje od výkladu předmětných ustanovení podaného v citovaných rozhodnutích. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádný jiný z výše vymezených důvodů pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji. O návrhu, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek podle ustanovení § 107 s. ř. s., Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval. Není o něm třeba rozhodovat tam, kde je kasační stížnosti přiznán odkladný účinek přímo ze zákona (§ 32 odst. 5 zákona o azylu).

O nákladech řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byl návrh odmítnut.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. ledna 2008

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu